

РОЛЬ СПІВПРАЦІ ВНЗ ТА БІЗНЕС-СТРУКТУР ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ІЗ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

Сьогодні, в умовах зростаючої конкуренції, економіка потребує великої кількості висококваліфікованих працівників, тому на ринку освітніх послуг з'являється новий гравець – роботодавець. Проте більшість бізнес-структур наразі не розраховує, що отримана освіта у вітчизняних ВНЗ дозволить молодому спеціалісту одразу стати до роботи. Отримані у ВНЗ знання сприймають як відправну точку для подальшого навчання молодого спеціаліста.

Особливій критиці з боку бізнес-структур піддаються практичні навички випускників, котрі не відповідають умовам ринку. Тож бізнес-структури, які прагнуть отримати кваліфікованих молодих спеціалістів, шукають нові можливості для їх підготовки.

Для досягнення цієї мети навчальні заклади і бізнес-структури створюють партнерські відносини, виграшні для обох сторін.

Університети забезпечують себе доходами і новими ідеями зі сфери бізнесу, що допомагає їм проводити наукові дослідження при підготовці студентів. Бізнес може надати навчальному закладу зворотний зв'язок щодо готовності випускників до успішної професійної діяльності, зорієнтувати систему підготовки майбутніх спеціалістів на формування актуальних для сучасного ринку праці професійних компетенцій. Окрім цього, налагоджена система роботи ВНЗ з потенційними роботодавцями підвищує привабливість навчального закладу в очах студентів і абітурієнтів.

Бізнес-структури, в свою чергу, можуть розвинути систему адресної підготовки майбутніх працівників, котрі закриватимуть вакансії та матимуть достатньо практичних навичок для успішної роботи в бізнес-структурі. Також вони можуть приймати безпосередню участь у підготовці кадрів, направляючи своїх топ-менеджерів для викладання у ВНЗ.

Основними формами співпраці між навчальними закладами і представниками бізнесу є:

- організація стажувань на підприємстві (якщо говорити про більшість навчальних закладів України, то при встановленні контактів між роботодавцями і представниками університетів інколи виникають труднощі. Нажаль, бізнес не завжди погоджується надавати можливості для стажування викладачів і практики студентів, оскільки вважає свою діяльність комерційною таємницею. Дуже важливо, щоб при встановленні контактів учбовий заклад міг зацікавити представників бізнесу в співробітництві. Це можна здійснити, впроваджуючи наукові розробки, проекти і дослідження, котрі можуть зацікавити бізнес-структуру);
- допомога в модернізації навчального обладнання;

- участь професіоналів (практиків з бізнес-структур) у процесі навчання – зокрема, проведення працівниками компанії гостьових курсів для обраного ВНЗ;
- програми спільної підготовки спеціалістів навчальними закладами і бізнес-структурами (взаємодія на етапі організації навчального процесу);
- створення ендаументів (цільових капіталів) для університетів (одна з інноваційних форм співпраці, яка застосовується провідними ВНЗ переважно в країнах, де держава не фінансує систему вищої освіти (США, Великобританія); учасниками вузівських ендаументів є вдячні випускники, що досягли успіху;
- участь підприємств у розробці стандартів освіти;
- створення навчальними закладами для ефективнішої співпраці з потенційними роботодавцями так званих центрів працевлаштування. Їхня мета – сприяти студентам і випускникам у працевлаштуванні, консультувати з питань цивілізованого регулювання взаємовідносин на ринку праці. Для потенційних роботодавців такі центри пропонують розміщення вакансій, проведення інформаційно-рекрутингових заходів і тренінгових семінарів із працевлаштування за участі компаній. Також центри працевлаштування проводять ярмарки (дні) кар'єри, де бізнес-структури можуть підібрати необхідних працівників зі студентів навчального закладу.

Сьогодні існує декілька методів юридичного закріплення відносин між ВНЗ і бізнес-структурами: договірні відносини (найбільш поширений і простий спосіб взаємодії. Між ВНЗ і підприємством укладається договір про надання певних послуг. У договорі прописано: кількість студентів, термін їх підготовки, суму оплати за неї); альянси (об'єднання декількох компаній з університетами на основі угоди про спільне фінансування, розробки і модернізації продукції (освітньої програми). Учасники альянсу вносять свій вклад у вигляді інтелектуальних, матеріальних та інших ресурсів, після досягнення результату отримують свою долю інтелектуальної власності; освітньо-промислові групи (сукупність навчальних закладів та підприємств, що об'єднують за принципом спільної участі свої матеріальні та нематеріальні активи на базі відповідної угоди про створення такої групи для реалізації інвестиційних та інших проектів і програм, спрямованих на підвищення якості підготовки кадрів усіх науково-освітніх рівнів відповідно до сучасних соціально-економічних та господарчих вимог).

Таким чином, для поліпшення співпраці вищих навчальних закладів та бізнес-структур доцільно: вивчити потребу в кадрах на поточний період та на перспективу; створити інформаційний банк даних вільних робочих місць; укладати угоди з вищими навчальними закладами на підготовку спеціалістів відповідно до потреб ринку праці; залучати вищі заклади до участі у ярмарках вакансій; вирішувати питання, пов'язані із працевлаштуванням студентів на тимчасовій основі та організацію сезонних робіт; проводити конкурси бізнес-планів підприємницької діяльності серед студентів та аспірантів вищих навчальних закладів.